

Nota de l'autor

Plany fosc vora la mar és el títol definitiu de l'antiga Ofrena de l'hora grisa: obra escrita entre el maig de 1963, al campament de Prado del Rey, i l'agost de 1964, a Guissona. Una relació amorosa fracassada donà origen a aquesta obra, i una forta alenada romàntica la recorre, d'un cap a l'altre. Consta de 60 poemes, d'extensió molt desigual. I en tots hi ha, al meu entendre, una delicada vibració humana. D'altra banda, la varietat formal evita la monotonia i crea efectes rítmics que, en certa manera, ajuden a convertir el dolor en matèria estètica.

És una obra revisada a fons unes quantes vegades, per tal d'atenuar l'excessiu pes de l'anècdota. De l'Ofrena de l'hora grisa hi ha hagut, fins ara, dues edicions parcials: la que encapçala El foc a la teulada, volum publicat per Llibres del Mall, dins la col·lecció Sèrie Batent, l'any 1982, i el llibre que, amb el títol Entre el record i el somni, guanyà el premi Ciutat de Palma (1991). Fou publicat per Editorial Columna, l'any 1992. Ara, per fi, dono a conèixer la versió íntegra.

Aquest primer volum de la meua poesia es completa amb La casa dels avis: la segona obra de caràcter unitari —escrita a Guissona, al terrat de casa, entre el juny i l'agost de 1965. Poc temps enrere, m'havia impressionat la lectura de Poesia catalana del segle xx, de Josep M. Castellet i Joaquim Molas, assagistes que postulaven l'anomenat realisme històric. La influència d'aquest llibre és evident en els poemes de la meua segona obra —que no s'assembla gens a Plany fosc vora la mar. La contemplació meravellada del món exterior, descrit amb molta cura, i els elements de caire social i polític són trets remarcables de La casa dels avis.

Aquesta obra —el títol originari de la qual era *La meva casa*— consta de 41 poemes, 17 dels quals són totalment inèdits. L'any 1969 un conjunt de 20 poemes guanyà, a Ripoll, el premi Joan Salvat-Papasseit. Tres anys més tard (1972), el benemèrit editor Josep Pedreira, desafiant la censura franquista, publicà el llibre a la col·lecció *Les Quatre Estacions*.

Quan, l'any 1974, el mateix editor decidí publicar *Fantasia* per a ús de la gent sàvia (premi Màrius Torres, 1971), entre els poemes afegits n'hi havia quatre d'inèdits, que ara formen part de *La casa dels avis*. Són "Prodigis moderníssims", "El trust dels rics", "Tempesta" i "L'enyor de les coses".

Primera obra

Plany fosc vora la mar

I. LLUNY DE LA MEVA TERRA

Gran és mon dan segons ma complaença.

AUSIAS MARCH

1

Un dia, l'aigua amarga de l'oblit
apagarà el caliu d'una besada
i calmarà, a la fi, la meva set.

Què sóc, avui, sinó planura
on s'ajocà el silenci?
I tu? Morta foguera de paraules.

Vora la mar insomne,
s'han perdut lluny, amb una efímera
remor, els teus passos.

2

Aquell matí d'estiu,
assaboríem, amb delit, maduixes
regades amb vi negre.

Una llarga besada,
en el ressol enjogassat, fugaç.
I al jardí, vora la finestra oberta,
l'olor dels gessamins. Trobàvem l'harmonia
alada de la música de Mozart
—símbol de l'amorosa plenitud—,
en un vell disc, encara no ratllat...

Ara tot és vi agre, celler fosc:
silenci d'un engany
que et va fer perdre l'alegria.

3

Davant la blava mar llatina,
et deia, a l'hora encesa del crepuscle,
una paraula antiga, sempre nova.
I tu, arran d'escuma, sobreies, pensativa.

Ara, en la soledat
de les estepes nues de Castella,
sento el teu plany. M'assec sota una alzina i dic:
—Si pots, perdona'm.